

PERANAN IBU BAPA DALAM MEMBANTU PERKEMBANGAN SOSIAL KANAK-KANAK MELALUI AKTIVITI BERMAIN SEMASA PERINTAH KAWALAN PERGERAKAN

The Role of Parents in Supporting the Social Development of Children through Play Activities during the Movement Control Order

Nor Fatinah Jaafar¹, Azizah Zain^{2*}, Zarina Eshak³

^{1,2}Jabatan Pendidikan Awal Kanak-kanak, Fakulti Pembangunan Manusia, Universiti Pendidikan Sultan Idris, 35900 Tanjong Malim, Perak, Malaysia

³Sekolah Kebangsaan Sri Suria, 17500 Tanah Merah, Kelantan, Malaysia

d075822@siswa.upsi.edu.my¹, azizah.zain@fpm.upsi.edu.my², zarinaeshak79@gmail.com³

* Corresponding Author

Received: 27 Oktober 2020; Accepted: 08 Disember 2020; Published: 14 Disember 2020

ABSTRAK

Kajian ini bertujuan mengenal pasti peranan ibu bapa dalam membantu perkembangan sosial kanak-kanak melalui aktiviti bermain sepanjang Perintah Kawalan Pergerakan (PKP). Kemahiran sosial boleh dipertingkatkan melalui aktiviti bermain. Kajian ini menggunakan pendekatan kuantitatif melalui kaedah tinjauan. Sampel kajian seramai 123 orang terdiri daripada ibu bapa yang mempunyai anak yang berumur 6 tahun. Instrumen yang digunakan dalam kajian ini ialah soal selidik yang mempunyai tiga bahagian bagi menjawab setiap objektif. Data dianalisis untuk melihat kekerapan dan peratusan. Dapatan kajian untuk melihat pelaksanaan aktiviti bermain oleh ibu bapa di rumah menunjukkan 60 peratus ibu bapa sangat setuju memberi peluang kepada anak-anak bermain bersama dengan adik beradik yang lain semasa PKP. Dapatan untuk mengenal pasti peranan ibu bapa dalam membantu kemahiran sosial kanak-kanak semasa bermain di rumah sepanjang PKP menunjukkan 59 peratus ibu bapa bersetuju anak mereka dapat berkomunikasi dengan baik dengan adik beradik yang lain. Dapatan untuk mengenal pasti cabaran ibu bapa dalam menyediakan aktiviti bermain sepanjang PKP menunjukkan keseluruhan ibu bapa tidak menghadapi sebarang cabaran yang sukar dalam menyediakan aktiviti bermain. Kesimpulannya, kajian ini menunjukkan ibu bapa memainkan peranan penting dalam membantu perkembangan sosial kanak-kanak melalui bermain semasa PKP. Implikasi kajian ini ialah bermain adalah penting dalam meningkatkan kemahiran sosial kanak-kanak dan ibu bapa perlu menyediakan aktiviti bermain semasa kanak-kanak di rumah.

Kata kunci: kemahiran sosial, bermain, ibu bapa, kanak-kanak, perintah kawalan pergerakan

ABSTRACT

This study aims to identify the role of parents in helping children's social development by playing throughout the Movement Control Order (MCO). Social skills can be enhanced through play activities. This study uses a quantitative approach through survey methods. The study sample of 123 people consists of parents who have a child who is 6 years old. The instrument used in this study is a questionnaire that has three parts to answer each objective. Data were analyzed to see frequency and percentage. Findings of the study to see the implementation of play activities by parents at home shows that 60 percent of parents strongly agree to give children the opportunity to play together with other siblings during MCO. Findings to identify the role of parents in helping children's social skills while playing at home during MCO show 59 percent of parents agree their children can communicate well with other siblings, Findings to identify challenges of parents in providing play activities during MCO show the whole parent does not face any difficult challenges in providing play activities. The

conclusion of this study shows that parents play an important role in helping children's social development through play during MCO. The implication of this study is that play is important in improving children's social skills and parents need to provide play activities while children are at home.

Keywords: social skill, play, parents, children, movement control order

PENGENALAN

Tahun 2020 merupakan tahun yang penuh dengan cabaran apabila dunia dikejutkan dengan merebaknya virus baru iaitu coronavirus jenis baru (SARS-CoV-2) dan pesakitnya disebut *Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)*. Virus ini diketahui berasal dari Wuhan, Tiaongkok. Ditemukan pada akhir Disember 2019. Sehingga sekarang dunia masih menghadapi pandemik ini dan belum ditemui vaksin yang berkesan untuk mengubatnya. Pada awal data epidemiologi virus ini dapat ketahui bermula di pasar Wuhan, Provinsi Hubei Tiongkok (Cai *et al.*, 2020). Oleh kerana penutupan semua TASKA dan TADIKA, ibu bapa akan lebih mempunyai masa terluang bersama-sama anak-anak di rumah.

Oleh yang demikian, kajian ini bertujuan untuk mendapat maklumat dan mengenalpasti peranan ibu bapa dalam membantu perkembangan sosial kanak-kanak melalui aktiviti bermain semasa perintah kawalan pergerakan. Kajian ini diharapkan akan memberi gambaran kepada ibu bapa, dan masyarakat akan kepentingan aktiviti bermain dan kemahiran sosial kanak-kanak yang perlu dilaksanakan di rumah selain di TADIKA.

Latar Belakang Kajian

Kesan kepada COVID-19 di Malaysia memberi impak yang besar terutama dalam institusi pendidikan. Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM) disyorkan menyediakan satu panduan yang komprehensif kepada ibu bapa dalam membantu proses pembelajaran dan pengajaran (PdP) di rumah sepanjang tempoh Perintah Kawalan Pergerakan (PKP). Proses pengajaran dan pembelajaran bukan sahaja tertumpu kepada penguasaan dalam kemahiran membaca dan menulis tetapi aspek perkembangan lain perlu diberi perhatian terutamanya perkembangan sosial melalui aktiviti bermain di rumah.

Kemahiran sosial merupakan salah satu kemahiran yang banyak diperolehi secara langsung atau tidak langsung oleh kanak-kanak semasa bermain. Kemahiran sosial adalah sebarang reaksi kognitif atau tingkah laku yang dapat dilihat semasa berlaku interaksi antara dua individu (Elksnin & Elksnin, 2006). Perasaan empati, memahami perasaan orang lain, dan penilaian terhadap sebarang kesan daripada tindakan tingkahlaku sosial yang dilakukan terhadap orang lain merupakan reaksi kognitif yang ditonjolkan dalam kemahiran sosial.. Kemahirarn sosial dapat di lihat dalam beberapa aspek seperti tingkahlaku bekerjasama, berdikari, persahabatan, tindak balas terhadap sesuatu aktiviti dan melakukan perkara yang diharap oleh orang dewasa (Abdul *et al.*, 2019).

Penyataan Masalah

Ibu bapa perlu memainkan peranan yang penting memenuhi keperluan anak-anak dalam aspek kemahiran sosial. Cabaran baharu ibu bapa sepanjang PKP adalah bagaimana mereka mengawal kanak-kanak dalam aktiviti bermain di rumah, bagaimana mereka bersosial sama

ada bersama dengan mereka atau adik beradik yang lain. Di sini terletaknya kedudukan rumah sebagai institusi pendidikan pertama bila kebanyakan TADIKA dan TASKA di tutup dan ibu bapa mula mengambil tugas guru mendidik di rumah, Kemunculan Wabak virus COVID-19 telah menyebabkan perubahan ketara dalam kehidupan seharian untuk kanak-kanak, remaja, dan keluarga mereka (Moore *et al.*, 2020).

Walaupun ibu bapa risau dengan keselamatan anak-anak mereka dan rela TASKA dan TADIKA ditutup namun keberadaan anak-anak di rumah ketika PKP juga membimbangkan ibu bapa. Terdapat ibu bapa yang bimbang anak-anak akan ketinggalan dalam pelajaran kerana berlakunya pembelajaran secara online yang mungkin tidak boleh diberi tumpuan sepenuhnya oleh kanak-kanak. Apabila berada di rumah kanak-kanak mungkin rasa diabaikan kerana ibu bapa juga mempunyai tanggungjawab terhadap kerja dan mencari nafkah dan mungkin akan memberi tumpuan kepada kerja masing-masing. Bekerja dari rumah sebenarnya lebih memעותkan bagi ibu bapa yang bekerja di sektor kerajaan dan swasta. Mereka terpaksa juga melakukan kerja-kerja rumah seperti memasak dan mengemas dan sebagainya. Kanak-kanak secara sedar atau tidak akan diberi gajet sebagai peneman supaya tidak mengganggu tugas ibu bapa di rumah. Aktiviti bermain secara fizikal akan diabaikan dan kanak-kanak akan mengurangkan pergerakan mereka.

Walaupun ibu bapa berada bersama anak-anak sepanjang PKP dirumah, kemahiran sosial berkemungkinan tidak dapat ditingkatkan dengan berkesan. Perancangan aktiviti bermain secara santai bersama anak-anak perlu dibuat untuk meningkatkan kemahiran sosial berlaku dalam kalangan ahli keluarga bersama anak-anak. Anak-anak boleh di ajar berkongsi barangan, bertolak ansur, menunggu giliran, berkomunikasi dengan baik dan sebaiknya semasa bermain. Ibu bapa perlu didedahkan dengan kemahiran ini supaya kanak-kanak dapat meningkatkan kemahiran sosial mereka melalui bermain.

Dalam norma baru ini perkembangan kanak-kaank perlu diberi perhatian yang lebih memandangkan banyak perkara yang menghalang mereka melakukan aktiviti luar secara bebas kerana perlu mematuhi *Standard Operating Procedur (SOP)*. Masalah mengawal tingkahlaku kanak-kanak di rumah juga boleh memberi tekanan kepada mereka. Dalam situasi baharu PKP ini ibu bapa perlu tahu bagaimana mengisi masa yang banyak bersama kanak-kanak di rumah untuk menghilangkan rasa bosan sepanjang bersama dirumah.

Objektif Kajian

Objektif kajian ini adalah untuk;

- i. Mengetahui pasti pelaksanaan aktiviti bermain oleh ibu bapa di rumah untuk kanak-kanak sepanjang PKP.
- ii. Mengetahui pasti peranan ibu bapa dalam membantu kemahiran sosial kanak-kanak semasa bermain di rumah sepanjang PKP.
- iii. Mengetahui pasti cabaran ibu bapa dalam menyediakan aktiviti bermain sepanjang PKP.

Kajian Literatur

Kemahiran sosial adalah satu set kemahiran dan tingkah laku yang boleh diterima yang membolehkan individu berinteraksi secara berkesan dengan orang lain dan mengelakkan tindak balas yang tidak dapat diterima secara sosial. Kemahiran sosial diperlukan untuk penyesuaian dengan situasi sosial yang berbeza, meningkatkan hubungan kesihatan, dan mempengaruhi penyesuaian seseorang dalam situasi tertentu (Maleki *et al.*, 2018).

Menurut hasil kajian oleh Szumski *et al.*, (2017), ibu bapa menyatakan kebanyakan kanak-kanak mempunyai kemahiran sederhana dari segi kerjasama, penegasan, dan kawalan diri. Kemahiran sosial adalah penting kepada kanak-kanak kerana ia memberi impak kepada fungsi seseorang dalam kehidupan. keluarga dan persekitaran sosial (misalnya, TADIKA) sangat penting dalam sosialisasi kanak-kanak dan meningkatkan kemahiran sosial mereka. Kemahiran sosial seperti menolong, menuntut pertolongan atau maklumat, mengucapkan terima kasih, meminta maaf, memulakan perbualan dalam Pelbagai perkara, menjawab soalan, mematuhi peraturan, menunggu giliran, bekerjasama, menerima kritikan, dapat menyesuaikan diri dan berkomunikasi dengan rakan sebaya dan orang lain (Aksoy & Baran, 2010).

Secara tidak langsung kemahiran sosial bukan sahaja memberi impak positif pada interpersonal kanak-kanak tetapi juga mempengaruhi pencapaian kanak-kanak dalam akademi (Docksai, 2010). Masalah kanak-kanak yang kemahiran sosialnya rendah akan menghadapi masalah seperti kesepian seperti kurang kawan, sering dibuli dan dipulaukan oleh rakan sebaya..Kemahiran sosial boleh ditingkatkan melalui aktiviti bermain. Menurut Miller dan Almon (2009), kanak-kanak harus menikmati sekurang-kurangnya tiga jam bermain setiap hari, pada masa yang berlainan, dengan satu jam melibatkan permainan luar.

Melalui aktiviti bermain kanak-kanak dapat meningkatkan perkembangan fizikal, sosioemosi, kognitif, bahasa serta yang paling penting potensi kanak-kanak dapat meningkat ke peringkat maksimum (Peng & Mohd Fikri, 2020). Dalam aktiviti bermain kanak-kanak perlu dibimbing oleh orang dewasa supaya mereka dapat mempraktikkan kemahiran sosial dan diberi peluang untuk perkembangan selanjutnya. Dengan cara ini, kanak-kanak akan dapat bersosial, berkelakuan dengan cara yang boleh diterima secara sosial dan belajar bagaimana bertanggungjawab. Main adalah alat penting yang menyumbang kepada perkembangan keperibadian, pembangunan sosial dan kesihatan mental. Aktiviti main juga boleh menggalakkan penglibatan kanak-kanak dalam mencari penyelesaian masalah dengan lebih berkesan (Kit Yee & Syed Akbar, 2017). Kanak-kanak memperoleh pengalaman yang akan memberi kesan terhadap kehidupan mereka di masa akan datang (Loukatari *et al.*, 2019). Namun begitu masih terdapat ibu bapa menganggap aktiviti bermain adalah aktiviti yang membuang masa dan kurang sesuai untuk pengajaran dan pembelajaran kanak-kanak (Jaslinah, 2014).

Peranan ibu bapa semasa berlaku PKP sangat besar dalam menentukan kanak-kanak tidak ketinggalan dalam semua aspek perkembangan. Ibu bapa merupakan individu yang paling penting di dalam setiap aktiviti yang dilakukan oleh kanak-kanak sama ada di rumah mahupun di sekolah. Keterlibatan ibu bapa di dalam setiap aktiviti kanak-kanak membantu perkembangan kanak-kanak itu sendiri sama ada dari segi perkembangan emosi, rohani, jasmani dan sahsiah kanak-kanak itu sendiri.

Kajian terdahulu mendapati bahawa keluarga yang mengamalkan komunikasi sihat di rumah bukan sahaja dapat mengeratkan hubungan kekeluargaan malahan membantu anak-anak meningkatkan perkembangan diri, emosi dan pencapaian mereka dalam pelajaran (Cooper *et al.*, 2006).

METODOLOGI

Reka Bentuk Kajian

Reka bentuk kajian adalah penting bagi sesuatu kajian sebagai panduan untuk memastikan objektif kajian tercapai seterusnya menjawab persoalan kajian. Kajian ini bertujuan melihat sejauh mana peranan ibu bapa dalam membantu perkembangan sosial kanak-kanak semasa di rumah sepanjang PKP. Kajian ini menggunakan pendekatan kuantitatif dengan kaedah tinjauan.

Populasi dan Sampel Kajian

Populasi dalam kajian ini ialah seramai 180 bagi lokasi yang dipilih dan sampel kajian yang digunakan adalah sampel kajian berdasarkan penentuan saiz sampel Krejcie dan Morgan yang telah menyenaraikan saiz sampel yang berpadanan dengan saiz populasi kajian. Oleh itu sampel kajian ini adalah seramai 123 orang dan di pilih secara rawak mudah.

Intrumen Kajian

Dalam kajian ini, pengkaji menggunakan soal selidik yang perlu dijawab oleh sampel melalui *google form*. Instrumen diadaptasi dan diubahsuai bagi menjawab objektif dalam kajian ini. Kesahan pakar diperoleh untuk memastikan kandungan dan bahasa sesuai digunakan dan boleh mendapat maklumat yang dikehendaki

DAPATAN KAJIAN

Pelaksanaan aktiviti bermain oleh ibu bapa di rumah untuk kanak-kanak sepanjang PKP

Dapatan kajian untuk mengenalpasti pelaksanaan aktiviti yang digunakan oleh ibu bapa untuk bermain di rumah untuk kanak-kanak sepanjang PKP dapat dilihat dalam Jadual 1. Terdapat sembilan item yang disoal kepada ibu bapa.

Bagi skala sangat setuju item yang paling tinggi ialah item 5 iaitu anak saya bermain bersama adik beradik yang lain semasa dirumah dengan jumlah 60% (N=73). Dan yang paling rendah ialah item 1 iaitu anak saya belajar saya belajar secara online dirumah bersama guru tadikanya dengan jumlah 19% (N=23). Bagi skala setuju item 2 iaitu anak saya dibekalkan kerja sekolah oleh guru tadikanya sepanjang PKP dengan peratusan yang tinggi iaitu 57% (N=70) dan item 3 iaitu saya meluangkan masa bermain bersama-sama anak mendapat 41% (N=50).

Skala kurang setuju peratus yang paling tinggi ialah item 6 iaitu mencipta permainan baru untuk anak saya dengan jumlah peratusan ialah 22% (N =57) dan item 5 mendapat peratusan paling rendah iaitu anak saya bermain bersama adik beradik yang lain semasa dirumah iaitu 2% (N=3). Skala tidak setuju dan sangat tidak setuju keseluruhan mempunyai peratusan yang rendah.

Keseluruhan dapatan untuk objektif satu menunjukkan ibu bapa memberi peluang kanak-kanak bermain di rumah dan menyediakan aktiviti bermain. Namun ibu bapa juga menyediakan permainan digital seperti gajet dan televisyen dengan peratusan 49 % (N=60)

Jadual 1

Peratusan Pelaksanaan Aktiviti Bermain yang Dilaksanakan oleh Ibu Bapa di Rumah untuk Kanak-kanak sepanjang PKP

Item	Pernyataan	SS		S		KS		TS		STS	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1	Anak saya belajar secara online dirumah bersama guru tadikanya.	23	19	63	51	22	18	9	7	6	5
2	Anak saya dibekalkan kerja sekolah oleh guru tadikanya sepanjang PKP.	29	24	70	57	16	13	5	4	3	2
3	Saya meluangkan masa bermain bersama-sama anak.	66	54	50	41	4	3	1	1	2	1
4	Saya menggunakan kaedah bermain untuk mengajar dirumah.	48	39	57	46	9	7	4	3	5	4
5	Anak saya bermain bersama adik beradik yang lain semasa dirumah.	73	60	41	33	3	2	3	2	3	2
6	Saya mencipta permainan baru untuk anak saya.	31	25	52	42	57	22	8	7	5	4
7	Saya bermain dengan anak lebih 3 kali seminggu.	48	3	54	44	11	9	5	4	5	4
8	Saya menyediakan permainan yang perlu dimainkan lebih dari seorang.	38	31	61	50	18	15	3	2	3	2
9	Saya menyediakan permainan digital seperti gajet dan televisyen.	25	20	60	49	29	24	7	6	2	2

Peranan Ibu Bapa dalam Membantu Kemahiran Sosial Kanak-kanak semasa Bermain di Rumah sepanjang PKP

Dapatan untuk objektif kedua menunjukkan ibu bapa mambantu kemahiran sosial kaank-kanak semasa bermain di rumah sepanjang PKP. Bagi skala sangat setuju item 3 iaitu saya akan memastikan anak saya bersikap bertolak ansur dengan adik beradik yang lain mendapat 49 % (N=60) dan item 4 iaitu anak saya kerap meminta bermain bersama mempunyai peratusan paling rendah untuk skala ini denfan 36% (N=45).

Dapatan bagi skala setuju item 2 iaitu anak saya berkemunikasi dengan baik dengan adik beradik yang laian mendapat peratusan paling tinggi iaitu 59% (N=62%). Dapatan untuk skala kurang setuju yang paling rendah ialah untuk item 3 dengan peratusan 1% (N=1). Dapatan untuk skala tidak setuju dan sangat tidak setuju keseluruhannya mendapat peratusan yang *sangat rendah*.

Dapatan pada Jadual 2 menunjukkan, ibu bapa memainkan peranan yang sangat baik dalam membantu perkembangan sosial kanak-kanak di rumah.

Jadual 2

Peratusan Peranan Ibu Bapa dalam Membantu Kemahiran Sosial Kanak-kanak semasa Bermain di Rumah sepanjang PKP

Item	Pernyataan	SS		S		KS		TS		STS	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1	Anak saya boleh berkongsi mainan dengan adik beradik yang lain.	45	37	67	54	8	7	2	2	1	1
2	Anak saya berkomunikasi dengan baik dengan adik beradik yang lain.	53	43	62	59	3	2	2	2	1	1
3	Saya akan memastikan anak saya besikap bertolak ansur dengan adik beradik yang lain.	60	49	58	47	1	1	4	3	0	0
4	Anak saya kerap meminta bermain bersama-sama.	45	36	68	55	8	7	2	2	0	0
5	Saya dapat melihat perubahan yang positif terhadap perkembangan sosial anak-anak sepanjang PKP.	47	38	60	49	12	10	2	2	2	2

Cabaran Ibu Bapa dalam Meyediakan Aktiviti Bermain sepanjang PKP

Dapatan untuk objektif 3 dapat dilihat pada Jadual 3. Jadual 3 menunjukkan skala sangat setuju dan setuju mempunyai peratusan yang paling rendah. Skala kurang setuju yang paling tinggi ialah untuk item 1 iaitu saya tidak dapat menyusun jadual waktu saya bersama anak-anak dengan baik dengan peratusan 20% (N=24). Skala untuk tidak setuju yang paling tinggi ialah item 4 iaitu saya tidak mempunyai masa yang cukup untuk bermain bersama anak iaitu 52% (N=65). Skala bagi sangat tidak setuju yang paling tinggi ialah bagi item 5 iaitu saya sukar menggalakan anak-anak lain bermain bersama dengan peratusan 38% (N=47).

Keseluruhan dapatan untuk objektif tiga menunjukkan ibu bapa tidak menghadapi sebarang cabaran dalam menyediakan aktiviti bermain bersama kanak-kanak sepanjang PKP berlaku. Purata menjawab dengan positif untuk objektif ini.

Jadual 3
 Taburan Frekuensi dan Peratusan Cabaran Ibu Bapa dalam Meyediakan Aktiviti Bermain sepanjang PKP

Item	Pernyataan	SS		S		KS		TS		STS	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1	Saya tidak dapat menyusun jadual waktu saya bersama anak-anak dengan baik.	1	1	5	4	24	20	66	54	27	22
2	Saya tidak mempunyai ruang bermain yang selesa untuk anak-anak saya.	0	0	4	3	17	14	65	52	38	31
3	Saya tidak mendapat kerjasama pasangan dalam membantu perkembangan sosial anak.	2	2	1	1	10	8	65	53	45	37
4	Saya tidak mempunyai masa yang cukup bersama dengan anak-anak.	1	1	1	1	9	7	68	55	44	36
5	Saya sukar menggalakkan anak-anak lain bermain bersama.	1	2	1	1	12	10	60	49	47	38

PERBINCANGAN

Sebagai rumusan daripada dapatan yang diperolehi hasil daripada soal selidik yang diedarkan kepada responden yang dibuat, dapatlah disimpulkan bahawa sepanjang penularan wabak COVID-19 yang berlarutan dan lanjutan tempoh PKP mampu memberikan kesan kepada ibu bapa dan kanak-kanak di rumah. Masa lebih banyak di rumah menunjukkan ibu bapa berusaha menyediakan aktiviti untuk anak-anak supaya pembelajaran dan perkembangan mereka berterusan di rumah. Di samping itu, dapatan data hasil kajian soal selidik dapat disimpulkan bahawa kebanyakan sampel kajian mempunyai persepsi yang positif terhadap membantu perkembangan sosial kanak-kanak sepanjang perintah kawalan pergerakan. Kemahiran sosial membolehkan kanak-kanak menyatakan perasaan dan menghormati perasaan dan nilai orang lain (Maleki *et al.*, 2018). Kemahiran sosial juga merupakan strategi yang dipelajari oleh kanak-kanak yang membolehkan mereka berkelakuan sewajarnya dalam situasi yang berbeza (Malik *et al.*, 2010).

Secara khususnya, kajian ini memberi kesedaran betapa penting peranan ibu bapa dalam membantu perkembangan kanak-kanak. Tambahan pula, dapat dilihat cabaran ibu bapa dalam menyediakan aktiviti bermain untuk kanak-kanak bukanlah mudah lebih lagi kepada ibu bapa yang memiliki anak yang mempunyai masalah perkembangan seperti *slow learner*, autism dan lambat bercakap yang dapat dilihat dalam kajian ini sendiri. Hasil daripada kajian ini juga majoriti ibu bapa juga menyediakan ruang khas untuk anak-anak melakukan aktiviti di rumah untuk mereka bermain. Kajian ini membuktikan masa anak-anak akan menjadi lebih bermanfaat dan dapat mengelakkan mereka bosan sekiranya ibu bapa menyediakan jadual di rumah iaitu peruntukan masa untuk bermain, belajar dan melakukan aktiviti sampingan sepanjang PKP ini.

KESIMPULAN

Salah satu daripada faedah belajar melalui bermain adalah mengembangkan kemahiran sosial kanak-kanak sama ada di dalam atau luar persekolahan. Kesan kepada Perintah Kawalan Pergerakan ini adalah peluang perlu digunakan untuk membina sebanyak mungkin masa berkualiti bersama anak di rumah. Sebenarnya, terdapat banyak aktiviti boleh dilaksanakan bersama anak yang dapat meningkat perkembangan sosial anak malah meningkatkan kemesraan dalam hubungan. Tempoh ini bukan sahaja mewujudkan perhubungan yang lebih positif malahan membina memori indah.

Oleh itu, ibu bapa perlu lebih kreatif bagi menggalakkan anak untuk mencuba sesuatu yang baharu. Contohnya, membina hobi baharu yang tanpa disedari mencungkil bakat dan potensi kanak-kanak. Mereka perlu digalakkan membuat sesuatu yang baharu dengan pelbagai aktiviti bermain.

RUJUKAN

- Abdul, M. A., Ismail, H., Mohamad, I., & Osman, Z. (2019). Perkembangan emosi kanak-kanak menggunakan kaedah pengajaran berasaskan aktiviti muzik. *Jurnal Pendidikan Awal Kanak-Kanak Kebangsaan*, 8, 17-23.
- Aksoy, P.; Baran, G. (2010). Review of studies aimed at bringing social skills for children in preschool period. *Procedia-Soc. Behav. Sci.*, 9, 663–669.
- Cai, Q., Huang, D., Ou, P., Yu, H., Zhu, Z., Xia, Z., et al. (2020). *COVID-19 in a designated infectious diseases hospital outside Hubei Province*. China. medRxiv.
- Cooper, H., Robinson, J. C., & Patall, E. A. (2006). Does homework improve academic achievement? A synthesis of research, 1987-2003. *Review of Educational Research*, 76(1), 1–62.
<https://doi.org/10.3102/00346543076001001>
- Docksai, R. (2010, May). Teaching social skills: Success in school may be enhance by better social relationship. *The Futurist*, 12-13.
- Elksnin, L. K., & Elksnin, N. (2006). *Teaching social-emotional skills at school ami home*. Love Publishing.
- Jaslinah Makantal. (2014). Perkembangan kemahiran sosial kanak-kanak melalui bermain: Satu kajian kes di sebuah prasekolah. *Jurnal Penyelidikan Kent*, 12, 82-101.
- Kit Yee, W., & Syed Akbar, S. H. (2017). Think-Group-Share meningkatkan kemahiran berkongsi dalam kalangan murid prasekolah. *Jurnal Pendidikan Awal Kanak-kanak Kebangsaan*, 6, 48 - 66.
<https://doi.org/10.37134/jpak.vol6.sp.4.2017>
- Loukatari, P., Matsouka, O., Papadimitriou, K., Nani, S., & Grammatikopoulos, V. (2019). The effect of a structured playfulness program on social skills in kindergarten children. *International Journal of Instruction*, 12(3), 237-252. <https://doi.org/10.29333/iji.2019.12315>
- Maleki, M., Chehrzad, M. M., Reza Masouleh, S. H., Kazemnezhad Leyli, E. (2018). Social skills in preschool children from their parents' points of view. *J Holist Nurs Midwifery*, 28(4), 218-223.
- Malik, A., Sarwar, M., Khan, N. (2010). Identification of the social development in early childhood in Pakistan. *Journal of College Teaching and Learning*, 7(6), 39-48.
- Miller, E., & Almon, J. (2009). Crisis in kindergarten: Why children need to play in school. *Alliance for Childhood*, March, 1–8.
- Moore, S. A., Faulkner, G., Rhodes, R. E. et al. (2020). Impact of the COVID-19 virus outbreak on movement and play behaviours of Canadian children and youth: A national survey. *Int J Behav Nutr Phys Act*, 17, 85. <https://doi.org/10.1186/s12966-020-00987-8>
- Peng Chew, F., & Fikri Ismail, M. (2020). Pelaksanaan pendekatan bermain dalam pengajaran dan pembelajaran Bahasa Melayu murid prasekolah. *Jurnal Pendidikan Awal Kanak-kanak Kebangsaan*, 9(1), 14-25.
<https://ejournal.upsi.edu.my/index.php/JPAK/article/view/3400>
- Szumski, G., Smogorzewska, J., & Karwowski, M. (2017). Academic achievement of students without special educational needs in inclusive classrooms: A meta-analysis. *Educational Research Review*, 21, 33–54